

Naturvård
Linda Stöberg

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET GRÅBERGET, EDA KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen Gråberget som naturreservat. Det aktuella området, vars exakta gränser fastställs vid en inmätning av Lantmäteriet, avgränsas med den svarta heldragna linjen på kartan i bilaga 1.

Syfte med reservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området

Naturreservatet Gråberget bildas med syftet att:

- bevara de värdefulla livsmiljöerna bergbranter och rasbranter, små skogbeväxta sprickdalar med rik kryptogamflora och äldre hällmarkstallskog.
- bevara de växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd
- missgynnade eller hotade arter som är typiska för området ska ha en gynnsam bevarandestatus,
- strukturer som död ved, gammal asp, äldre tall, beskuggade lodytor, samt gamla senvuxna träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.
- friluftsliv ska kunna bedrivas i hela naturreservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets livsmiljöer och arter.

Syftet uppnås genom att inget skogsbruk bedrivs i området, genom naturvårdsanpassad skötsel samt genom att området tillgängliggörs för friluftslivet. Områdets orördhet bibehålls genom att exploatering och arbetsföretag i området förhindras.

Föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet samt den uppföljning som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i den rätt att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet:

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk,
2. bedriva täkt och annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika eller anordna upplag,
3. anlägga mark eller luftledning,
4. uppföra ny byggnad, mast, antenn eller annan anläggning,
5. bedriva markförbättringsåtgärd som kalkning eller gödsling i området,
6. uppföra stängsel,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.

Punkten A2 utgör inte hinder för underhåll och reparation av befintlig väg vid områdets gräns i väster eller av befintlig väg genom Ulvshuvdane 1:110 och Saxebyn 1:84. Punkten utgör inte heller hinder för underhåll av befintlig traktorväg mellan Svartningen och Gråberget eller den traktorväg som går längs östra kanten av Svartningen fram till Gravedalen. Underhåll sker i samråd med förvaltare.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång:

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. gränsmarkering av, vägvisning, parkeringsplats, markerad led och information om reservatet
2. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan
3. skötselåtgärder i enlighet med skötselplanen.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i reservatet i övrigt (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker,
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller borttaga träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. framföra fordon,
5. utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar

Föreskriften C3 utgör inte hinder för passröjning under förutsättning att inte naturvärden påverkas negativt och att åtgärden sker i samråd med reservatsförvaltaren. Föreskriften utgör inte heller hinder för röjning av träd som hindrar transport för skogsbruket på traktorvägen mellan Svartningen och Gråberget förutsatt att det sker i samråd med förvaltare. Föreskriften C4 utgör inte hinder för terrängtransport av fälld älg förutsatt att spårbildning ej sker. Detta förutsätter att fordon med lågt marktryck används och att lämpligt körstråk för uttransport väljs. Föreskriften utgör inte heller hinder för trafik på befintlig väg vid områdets gräns i väster eller på befintlig väg genom Ulvshuvdane 1:110 och Saxebyn 1:84, eller för trafik på den befintliga traktorvägen mellan Svartningen och Gråberget vid skogsbruksåtgärder öster om reservatet eller trafik på den traktorväg som går längs östra kanten av Svartningen fram till Gravedalen vid skogsbruksåtgärder vid Gravedalen.

I samband med vetenskapliga undersökningar kan Länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C. Till vetenskapliga undersökningar räknas bl.a. den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen samt undersökningar inom ramen för uppföljning av åtgärdsprogram för enskilda arter.

Länsstyrelsen beslutar att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling. Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller dessa föreskrifter omedelbart efter ikraftträdande, även om de överklagas.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen den i bilaga 4 redovisade skötselplanen för naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Gråberget
Län	Värmland
Kommun	Eda
Lägesbeskrivning	8 km söder om Koppom
Församling/Socken	Järnskogs församling
Topografisk karta	11BSO
Ekonomisk karta	11B3j
Naturgeografisk region	28b
Kulturgeografisk region	Värmlands och Dalslands dalbygder
Fastigheter	Ulvshuvdane 1:125 och del av Ulvshuvdane 1:34, 1:48 1:101, 1:110 och 1:35 samt del av Saxebyn 1:84
Areal	127 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen Värmland

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

Skogsvårdsstyrelsen gjorde en nyckelbiotopsinventering av området 1996, då åtta nyckelbiotoper och 5 naturvärdesobjekt avgränsades inom reservatsförslaget. Taigäckologerna inventerade området 1999. 2002-07-18 utgick information till markägarna om att länsstyrelsen skulle utreda området. Efter besök i fält och samråd med Naturvårdsverket beslutade länsstyrelsen att områdets naturkvaliteter borde bevaras genom bildande av naturreservat.

Remissinstansernas och sakägares synpunkter

Eda kommun har inget att erinra mot bildandet av naturreservatet Gråberget. Värmlands Ornitologiska Förening har inget att invända mot förslag till beslut eller skötselplan och anser det sannolikt att området har stort bevarandevärde för fågelfaunan.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING OCH INTRESSEPRÖVNING

Beskrivning av omgivande landskap och reservatet

Reservatet är 127 hektar och är beläget tre kilometer öster om Saxebyn i Eda kommun, västra Värmland. Gråberget ligger i ett område där det finns en hög koncentration av nyckelbiotoper. Området ingår i en trakt som Naturvårdsverket år 2000 utpekat som en trakt med särskilt värdefull lövskog. Enligt strategin för formellt skydd av skog i Värmlands län från 2006 ingår området i tre utpekade värdestrakter, värdestrakt för barrblandskog, granskog och tallskog.

I huvudsak består området av de två bergen Svartningen och Gråberget samt området strax nedanför dessa. Området är till stora delar svårtillgängligt för skogsbruk och många av värdena är kopplade till den långa kontinuitet av skog som därför uppstått. Västbranterna av bägge bergen är skarpa med block och lödytor, likaså delar av nordbranten till Gråberget. Den högsta toppen ligger på 340 meter och är på Gråberget, nedanför berget är höjden 240 m. På de flackare topparna finns flera myrar och skogen är till större delen hällmarkstallskog, med inslag av grandråg. Stora delar av området är av naturskogskaraktär. I flera delar av området finns brandspår. Tallöverståndare är spridda i området och bitvis finns det gott om asp. I vissa delar av området finns det gott om död ved.

Under 1990-talet genomförde Skogsvårdsorganisationen en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper på småskogsbrukets marker. Stora delar av det aktuella området pekades då ut som nyckelbiotop eller som naturvärdesobjekt.

Berggrunden består av tonalit och grannodiorit och florán nedanför branterna är kalkgynnad. Naturgeografiskt hör området till de sydligt boreala kuperade områdena av vågig bergkulleterräng, med mellanliggande finsedimentdalar.

Inom området finns tre registrerade fornlämningar i form av fångstgropar.

Motiv till skydd

Genom ett omfattande och till övervägande delar rationellt skogsbruk har många biotoper minskat kraftigt i omfattning och sammanhängande skogsområden fragmenteras. För växt- och djurlivet viktiga strukturer och processer som var vanliga före ett aktivt brukande av skogen håller på att försvinna.

Länsstyrelsen har i uppdrag att arbeta med skydd av hotade skogar som en del av uppfyllandet av miljömålet "Levande skogar". I skyddsarbetet prioriteras skogar med höga naturvärden på beståndsnivå, områden med hög grad av funktionalitet samt skogar med prioriterade skogstyper. I begreppet höga naturvärden på beståndsnivå ingår rödlistade arter, strukturer som t.ex. död ved, gamla träd eller lövträd samt områdets skogshistorik. Med funktionalitet menas förutsättningarna för långsiktigt bevarande av naturvärdena. Det styrs av faktorer som områdets närhet till annan skog av samma typ, områdets storlek och form samt om området ligger i en trakt där det finns hög andel av den skyddsvärda naturtypen. Prioriterade skogstyper kan vara skogsmiljöer som Sverige har ett internationellt ansvar för att skydda, som t.ex. större urskogsartade skogar i boreal region eller nationellt underrepresenterade områden i skyddade områden som t.ex. skogar med hög bonitet.

Genom reservatsbildning på Gråberget skyddas ett stort sammanhängande skogsområde med höga naturvärden på beståndsnivå. Gråberget ligger i en trakt med hög andel nyckelbiotoper och det finns flera närliggande naturreservat i området. Närmast är Skutan som ligger 1,5 kilometer väster om reservatet och Kloften som ligger 1,9 kilometer öster om reservatet. Skogsstyrelsen

prioriterar också detta område och jobbar på att skydda området norr om reservatet i form av naturvårdsavtal och biotopskydd. En hög koncentration av lämpliga habitat ökar chansen för arternas långsiktiga överlevnad.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område vars naturkvalitéer endast kan säkerställas genom att det undantags från skogsbruk och arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna. För de arter som är knutna till barrskogens sena successionsstadier med krav som inte tillgodoses i den brukade skogen, är ytterligare reduktion av biotopareal troligen förödande för deras långsiktiga överlevnad. Skogsbruk i de naturskogsartade bestånden skulle därför vara ett allvarligt hot mot bevarandet av den biologiska mångfalden i området.

Överensstämmelse med planer, internationella åtaganden, miljö kvalitetsmål m.m.

Bildandet av naturreservatet Gråberget är en del i Länsstyrelsens arbete med att uppnå delmål 1 inom miljö kvalitetsmålet "Levande skogar" samt miljömålet "Ett rikt växt och djurliv". Beslutet följer även de riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Bildandet är även en del i Länsstyrelsens arbete med att uppfylla det regionala miljömålet om att hejda förlusten av biologisk mångfald till 2010 samt det regionala målet om att inte förlora någon av de nationellt hotade arterna till 2015.

Beslutet bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken. Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

Upplysningar

Länsstyrelsen är enligt punkten A2 bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, ansvarig för att bedriva tillsyn över reservatet. Särskild tillsynsman anlitas. I tillsynen ingår att övervaka att reservatsföreskrifterna följs. Enligt 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap

miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länssstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällan och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter reservatsbildningen statens ansvar.

Hur man överklagar, se bilaga 6

Beslut i detta lärende har fattats av landshövding Eva Eriksson. Föredragande har varit byrådirektör Linda Stöberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljörättsjurist Karin Sjöberg och antikvarie Fredrik Berg.

Eva Eriksson

Linda Stöberg

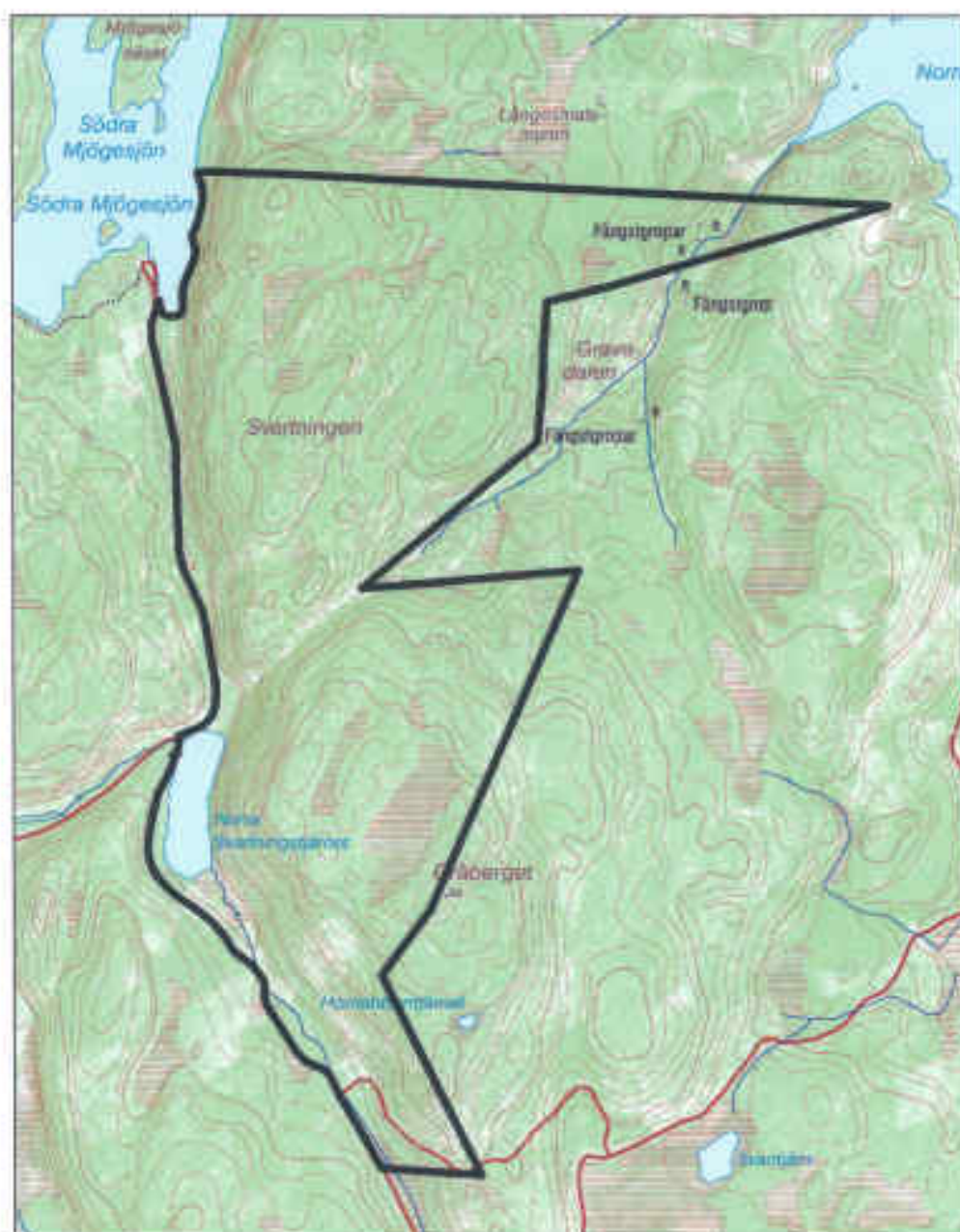
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Områdesbeskrivning
4. Skötselplan
5. Karta över vägar i området
6. Hur man överklagar

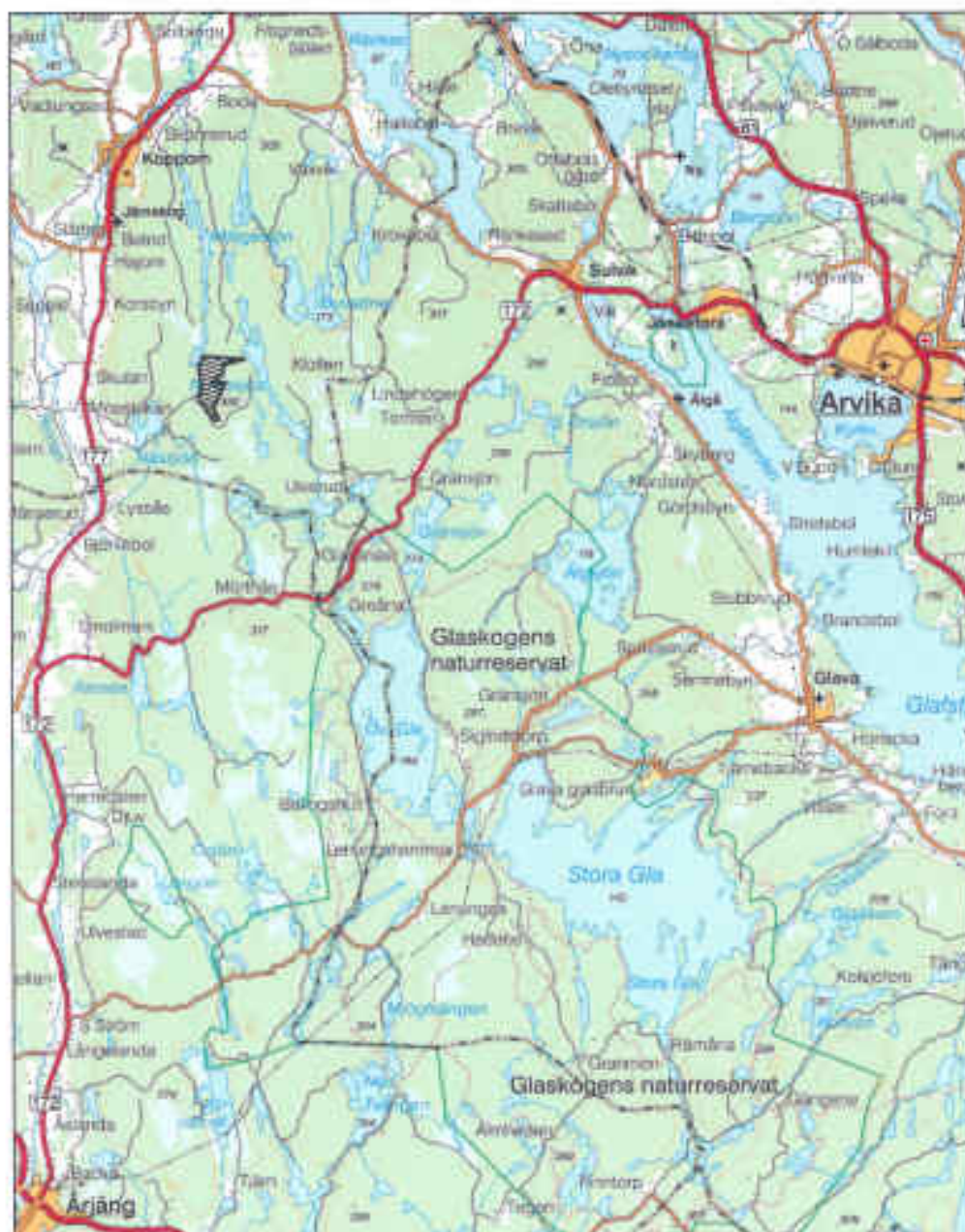

Sändlista

Nilsson, Frank Göran Torbjörn, Saxebyn Nystuga, 670 41 KOPPOM /DEL/
Klara Linnéa Nilssons dödsbo, Saxebyn Nysuga, 670 41 KOPPOM /DEL/
Lindberg, Pär Åke, Källgatan 54, 671 42 ARVIKA /DEL/
Lindberg, Hans-Göran, Korsbyn Söderby, 670 41 KOPPOM /DEL/
Hällzon, Lillian Görel Kristina, Stenfastag 11, 703 69 ÖREBRO /DEL/
Johnsson, Mats Lennart, Riksrådsväg 65, 128 39 SKARPKNÄCK /DEL/
Johnsson, Johnny Gunnar, Ekorrsvägen 3, 722 43 VÄSTERÅS /DEL/
Börjesson, Rigmor, Ulvshuvdane Nystuga, 670 41 KOPPOM /DEL/
Jakob Dahl, Nina Holmboe Dahl, Gyldenholm allé 4, TK – 280, Gentofte, Danmark
Fredell Lars, Hagagatan 18 D, 671 30 ARVIKA
Carlsson, John Bång, Skarbol Björkhaga, 670 40 ÅMOTFORS
Hansson Brorsson, Barbro Anita, Ulvshuvdane Tomta, 670 41 KOPPOM
Andersson, Rune, Mosstakan Sörgården, 670 41 KOPPOM
Öberg, Ann-Catrin, Symfonivägen 12, 671 33 ARVIKA
Nilsson, Margareta Annette, Stenbyn Lundås, 670 10 TÖCKSFORS
Andersson, Hans, Gränsvägen 302, 163 52 SPÅNGA
Andersson, Britha, Mosstakan Sörgården, 670 41 KOPPOM
Andersson, Marianne, Mössakan Graninge, 670 41 KOPPOM
Eda älgskötselområde, Ove Magnusson, Storgatan 69, 673 31 CHARLOTTENBERG
Gräbergets älgjaktområde, C/o Torbjörn Johansson, Saxebyn, Arschtiga, 670 41 KOPPOM
Eda Kommun, Box 66, 673 22 CHARLOTTENBERG
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM
Skogsstyrelsen Region Svea, Box 387, 651 09 KARLSTAD
Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD
Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Jan Rees, Soldattorpet 48, 653 50 KARLSTAD
Värmlands Botaniska Förening, c/o Per Larsson, Fallängsvägen 39 A,
671 51 ARVIKA
Värmlands läns jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MÖLKOM
LRF, Länsförbundet i Värmlands län, Köpmannagatan 2 ⁴tr, 652 26 Karlstad
Samhällsbyggnadsenheten plan
Samhällsbyggnadsenheten kulturmiljö

Beslutskarta för naturreservatet Gräberget (heldragen svart linje)

0 1 2500 5000 7500 10000 Meter

Översiktskarta för naturreservatet Gråberget (skrafferat område)

Naturvård
Linda Stöberg

OMRÅDESBESKRIVNING FÖR NATURRESERVATET GRÅBERGET

Reservatet är 127 hektar och är beläget tre kilometer öster om Saxebyn i Eda kommun, västra Värmland. Gråberget ligger i ett område där det finns en hög koncentration av nyckelbiotoper. Området ingår i en trakt som Naturvårdsverket år 2000 utpekade som en trakt med särskilt värdefull lövskog. Enligt strategin för formellt skydd av skog i Värmlands län från 2006 ingår området i tre utpekade värdestrakter, värdestrakt för barrblandskog, granskog och tallskog.

I huvudsak består området av de två bergen Svartningen och Gråberget samt området strax nedanför dessa. Området är till stora delar svårtillgängligt för skogsbruk och många av värdena är kopplade till den långa kontinuitet av skog som därför uppstått. Västbranterna av bågiga bergen är skarpa med block och lodytor, likaså delar av nordbranten till Gråberget. Den högsta toppen ligger på 340 meter och är på Gråberget, nedanför berget är höjden 240 m. På de flackare topparna finns flera myrar och skogen är till större delen hällmarkstallskog, med inslag av grandråg. Stora delar av området är av naturskogskaraktär. I flera delar av området finns brandspår och bitvis finns det gott om asp. Tallöverståndare är spridda i området. I vissa delar av området finns det gott om död ved. Under 1990-talet genomförde Skogsvårdsorganisationen en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper på småskogsbrukets marker. Stora delar av det aktuella området pekades då ut som nyckelbiotop eller naturvärdesobjekt.

Berggrunden består av tonalit och grannodiorit och floran nedanför branterna är kalkgynnad. Naturgeografiskt hör området till de sydligt boreala kuperade områdena av vågig bergkulleterräng, med mellanliggande finsedimentdalar.

Inom området finns tre registrerade fornlämningar i form av fångstgropar.

1. Delområden

Naturreservatet har delats in i 14 olika delområden.

Figur 1: Gräberget är uppdelat i 14 delområden.

1.1 Beskrivning av delområden

1.1.1 Delområde 1 Västra branten av Svartningen

Området, som är 12 hektar, består av västra branten av berget Svartningen samt av området strax nedanför branten, fram till vägen. Branten är mestadels väldigt skarp, med lodytor, rasbranter och stora block. Större delen av området är klassat som nyckelbiotop, resten som naturvärdesobjekt. I nyckelbiotopsdelen av branten finns partier som tidigare avverkats och där är lövträdsandelen idag högre. Lövet i branten består av björk, gammal grov asp, enstaka gamla sälgar och någon lind. Det finns gott om döda träd i branten. Den kalkrika berggrunden

återspeglar sig i en kalkgynnad flora. På de översilade och fuktiga bergväggarna finns en rik mossflora och området har en värdefull kryptogamflora. En avverkning har nyligen gjorts i nedre delen av branten, mot sumpskogen som ligger vid Södra Mjögsjöns sydspets. Sumpskogen är också klassad som nyckelbiotop och består gamla klibbalar, björk, senvuxen gran samt har en hög andel död ved, bl.a. till följd av bäverpåverkan och av isbränna. Genom sumpskogen rinner en bäck och området har en hög och jämn luftfuktighet vilket bl.a. gynnar lavfloran. I de delar av branten som klassats som naturvärdesobjekt har det skett avverkningar på senare tid. Dessa delar är lövrika, bl.a. finns gott om asp, men lövet är för ungt för att några arter skall ha etablerat sig där än.

Arter:

fällmossa, *Antitrichia curtipendula*
guldlockmossa, *Homalothecium sericeum*
grov fjädermossa, *Neckera crispa*
kruskalkmossa, *Tortella tortuosa*
västlig hakmossa, *Rhytidiadelphus loreus*
asphättemossa, *Orthotrichum gymnostomum*
klippfrullania, *Frullania tamarisci*
koralllav, *Sphaerophorus globosus*
aspgelélav, *Collema subnigrescens* (NT)
bårdlav, *Nephroma parile*
rostfläck, *Arthonia vinosa*
garnlav, *Alectoria sarmentosa*
kattfotslav, *Arthonia leucopellea*
gammelgranslav, *Lecanactis abietina*
brunpudrad nållav, *Chaenotheca gracillima* (NT)
skinnlav, *Leptogium saturninum*
lind, *Tilia cordata*
svartbräken, *Asplenium trichomanes* L.

1.1.2 Delområde 2 Hällmarkstallskog med sprickdalar

Delområdet är 48 hektar och består av hällmarkstallskog med insprängda grandråg, spridda myrar och sumpskogar. Genom området går sprickdalar orienterade i nord-sydlig riktning med fuktig botten, ibland i form av myr. Hela området är klassat som naturvärdesobjekt. I vissa partier är skogen omväxlande luckig och sluten, flerskiktad, trädslagsblandad och det finns spridda tallöverståndare i området. Ställvis finns det gott om asp, främst i de västra delarna och lövet består av björk, rönn, klibbal och grov asp.

1.1.3 Delområde 3 Bäckdråg med gammal grov gran och inslag av asp

Större delen av det 7 hektar stora området består av ett långsträckt bäckdråg som är klassat som naturvärdesobjekt. Längs hela svackan finns gamla, grova granar och en del död ved, skogen är ogallrad. I de östra delarna finns grov asp. Det finns även ett parti med lodytor längs bäckdråget.

Mitt i området finns ett klubbkär med början till sockelbildning. I östra delen finns ännu ett skogbeväxt kärr. I norra delen av området finns en nyckelbiotop som består av lövrik barnaturskog i en sydvänd brant. Det växer grova granar och aspar i området och det finns en del död ved. Området är sedan gammalt kulturpåverkat, det finns både fångstgropar, skogskojor och spår av en gammal väg.

Arter:

skinnlav, *Leptogium saturninum*

1.1.4 Delområde 4 Sprickdal med fuktighetskrävande arter

I området, som är 0.9 hektar, finns en fuktig sprickdal av naturskogskaraktär. I sprickdalen finns grova granar, död ved och mycket löv, bl.a. många grova aspar och arter knutna till dessa. Sprickdalen är klassad som nyckelbiotop av naturtypen lövrik barnaturskog. Området har en värdefull kryptogamflora.

Arter:

stuplav, *Nephroma bellum*

bårdlav, *Nephroma parile*

korallblylav, *Parmeliella triptophylla*

lunglav, *Lobaria pulmonaria* (NT)

västlig njurlav, *Nephroma laevigatum* (NT)

korktaggsvampar, *Hydnellum spp.*

rävticka, *Inonotus rheades*

1.1.5 Delområde 5 Sydslutningen av Svartningen

Lövrik barnaturskog på 1 hektar belägen i sydslutningen av berget Svartningen. Gruppvis stående döda granar, ogallrat och åldersskiktat. Området är klassat som nyckelbiotop. Söder om nyckelbiotopen finns ett hygge vilket gör att området idag är solbelyst.

Arter:

aspgelélav, *Collema subnigrescens* (NT)

1.1.6 Delområde 6 Norra och nordvästra branten av Gråberget

Delområde 9 är 5 hektar och utgörs av norra och nordvästra branten av Gråberget. Skogen består av gammal naturskog. Skogen har tidigare brunnit och i en död tall finns spår av fyra bränder. Området är fuktigt och många av arterna är beroende av ett stabilt klimat. Branten är lodrät ner mot tjärnen, men även den norra delen är mycket brant och blockrik. Det finns gott om lodytor, en del överhäng och det förekommer rikligt med sipperstråk vilket speciellt gynnar mossfloran. Berggrunden är kalkrik och det finns en kalkgynnad flora. Området är klassat som nyckelbiotop.

Arter:

grov baronmossa, *Anomodon viticulosus*
fällmossa, *Antitrichia curtipendula*
rutlungmossa, *Conocephalum conicum*
guldlockmossa, *Homalothecium sericeum*
platt fjädermossa, *Neckera complanata*
grov fjädermossa, *Neckera crispa*
kruskalkmossa, *Tortella tortuosa*
västlig hakmossa, *Rhytidiadelphus loreus*
broktagel, *Bryoria bicolor* (VU)
skuggblåslav, *Hypogymnia vittata*
koralllav, *Sphaerophorus globosus*
stuplav, *Nephroma bellum*
blåsippa, *Hepatica nobilis*
vårärt, *Lathyrus vernus*
svart trolldruva, *Actaea spicata*

1.1.7 Delområde 7 Lövrik barnaturskog

Hela området är klassat som nyckelbiotop av naturtyperna barnaturskog och lövrik barnaturskog. Området är 17 hektar stort och är varierat från den flacka toppen i slutet av mossen, där det finns grova tallar med brandljud och en del asp, till de brantare partierna i norr, där andelen asp och gran ökar. Det finns spridda tallöverståndare i hela delområdet och likaså brandspår. Delar av nordbranten är mycket luckig med mycket löv och många och lavrika aspar. Östra delen av branten är tätare och här har självgallring börjat, lövträden och de grova tallarna står skuggade av mogen gran. Lövet är grovt och består av björk, rönn och asp.

Arter:

vårig sidenmossa, *Plagiothecium undulatum*
vedtrappmossa, *Anastrophyllum hellerianum* (NT)
stubbspretmossa, *Herzogiella seligeri*
lunglav, *Lobaria pulmonaria*
stuplav, *Nephroma bellum*
västlig njurlav, *Nephroma laevigatum* (NT)
bårdlav, *Nephroma parile*
luddlav, *Nephroma resupinatum*
korallblylav, *Parmeliella triptophylla*
gulnål, *Chaenotheca brachypoda*
garmlav, *Alectoria sarmentosa*
kattfotslav, *Arthonia leucopellaea*
gammelgranslav, *Lecanactis abietina*
kortskaftad ärgspik, *Microcalicium ahlneri*
skrovellav, *Lobaria scrobiculata* (NT)
tunn flarnlav, *Hypocenomyce friesii*

liten spiklav, *Calicium parvum*
stor aspticka, *Phellinus populicola*
koralltaggsvamp, *Hericium coralloides* (NT)
rävticka, *Inonotus rheades*
barkticka, *Oxyporus corticola*

1.1.8 Delområde 8 Sydvästra branten av Gråberget

Delområde 8 består av den södra delen av västbranten till Gråberget och är 10 hektar stort. Slutningen är bitvis brant och det finns lodytor. Äldre tall växer i den övre delen av branten. I den södra delen går en skogsbilväg genom området. I en del av de lägre liggande och mindre skarpa delarna av branten har det skett avverkningar, i dessa ungskogar finns en del löv. Nedanför branten rinner en bäck som är omgiven av våtmark. Hela området är klassat som naturvärdesobjekt.

1.1.9 Delområde 9 Området runt mossen på toppen av Gråberget

Den södra delen av toppen på Gråberget består av hällmarkstallskog blandat med grandråg och området domineras av en mosse. I området, som är 14 hektar, finns brandspår och en del gremmeniella-dödade tallar. Det finns några äldre tallar, en provborrad tall var 160 år och den genomsnittliga trädslagsåldern i området är 140 år. Strax öster om reservatet står en stuga och grunderna till ett brandspaningstorn.

1.1.10 Delområde 10 Bäck och sumpskog nedanför Gråberget

Området är 1 hektar och ligger nedanför västbranten av Gråberget. Det utgörs av en liten bäck, omgiven av en senvuxen alträdsdominerad sumpskog, samt en liten remsa av mogen granskog väster om denna. Luftfuktigheten är hög och jämn och området har en värdefull kryptogamflora. I alsumpskogen finns gott om död ved och området är klassat som nyckelbiotop.

Arter:

korallblylav, *Parmeliella triptophylla*
gammelgranslav, *Lecanactis abietina*
grynig blåslav, *Hypogymnia farinacea*
kattfotslav, *Arthonia leucopellaea*
rostfläck, *Arthonia vinosa*
koralllav, *Sphaerophorus globosus*
brunpudrad nållav, *Chaenotheca gracillima* (NT)
garnlav, *Alectoria sarmentosa*
missne, *Calla palustris*

1.1.11 Delområde 11 Ung tallskog med asp

Delområde 4 är en ung tallskog (ca 20 år), med hög andel asp i kanterna. Området är 0,9 hektar och delar av området är klassat som nyckelbiotop p.g.a. asparna.

1.1.12 Delområde 12 Området mellan Gråberget och vägen

Området ligger mellan branten till Gråberget och vägen, även västra stranden av Norra Svartningstjärnet ingår. Delområdet är 5 hektar och består delvis av ett avverkat område, samt av mogen barrskog på stranden. Nedanför Gråberget rinner en bäck. Vid utloppet från sjön finns en sumpskog. Delar av området är klassat som naturvärdesobjekt.

1.1.13 Delområde 13

I området finns en skogsbilväg, omgiven av hygge. I den uppväxande vegetationen finns en del löv. Delområdet är 2 hektar stort.

1.1.14 Delområde 14 Tallungskog mellan Svartningen och Gråberget

Tät tallungskog i dalgång mellan bergen Svartningen och Gråberget. Området är 4 hektar. Genom dalen går en traktorväg som används i samband med skogsbruksåtgärder väster om reservatet. Kanterna upp mot bergen är bitvis mycket branta och blockrika, med en del aspinslag.

Artlista

Förteckning över naturvårdsintressanta arter, signalarter och rödlistade arter som hittills noterats i området under Skogsstyrelsens Nyckelbiotopsinventering och senare. De arter som är rödlistade är försedda med kategoriförkortning. Kategorierna följer ArtDatbankens rödlista, tillgänglig via hemsidan (<http://www.artdata.slu.se/roedlista/>).

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Delområde mm	Hotkat egori enligt rödlist a	Signal art
lavar				
<i>Bryoria bicolor</i>	broktagel	1:9	VU	x
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garmlav	1:1, 1:10, 1:13		x
<i>Arthonia leucopellaea</i>	kattfotslav	1:1, 1:10, 1:13		x
<i>Hypogymnia farinacea</i>	grynig blåslav	1:13		
<i>Hypogymnia vittata</i>	skuggblåslav	1:9		x
<i>Lecanactis abietina</i>	gammelgranslav	1:1, 1:10, 1:13		
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	1:5, 1:10	NT	x
<i>Lobaria scrobiculata</i>	skrovellav	1:10	NT	x
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav	1:5, 1:9, 1:10		x
<i>Nephroma laevigatum</i>	västlig njurlav	1:5, 1:10	NT	x
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav	1:1, 1:5, 1:10		x
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav	1:5, 1:10, 1:13		x
<i>Sphaerophorus globosus</i>	korallav	1:1, 1:9, 1:13		x
<i>Collema subnigrescens</i>	aspelälav	1:1, 1:6	NT	x
<i>Arthonia vinosa</i>	rostfläck	1:1, 1:13		x
<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav	1:1, 1:13	NT	x
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav	1:1, 1:3		
<i>Nephroma resupinatum</i>	luddlav	1:10		x
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål	1:10		x
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskäftad ärgspik	1:10		x
<i>Hypocenomyce friesii</i>	tunn flarnlav	1:10		
<i>Calicium parvum</i>	liten spiklav	1:10		x
Mossor				
<i>Homalothecium sericeum</i>	guldlockmossa	1:1, 1:9		x
<i>Antitrichia curtipendula</i>	fällmossa	1:1		x
<i>Tortella tortuosa</i>	kruskalkmossa	1:1, 1:9		x
<i>Neckera crispa</i>	grov fjädermossa	1:1, 1:9		x
<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	västlig hakmossa	1:1, 1:9		x
<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	asphättemossa	1:1		x
<i>Frullania tamarisci</i>	klippfrullania	1:1		x
<i>Anomodon viticulosus</i>	grov baronmossa	1:9		x
<i>Neckera complanata</i>	platt fjädermossa	1:9		x

2009-11-06

Dnr 511-7218-02

<i>Conocephalum conicum</i>	rutlungmossa	1:9		x
<i>Plagiothecium undulatum</i>	vågig sidenmossa	1:10		x
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	1:10	NT	x
<i>Herzogiella seligeri</i>	stubbspretmossa	1:10		x
svampar				
<i>Phellinus populicola</i>	stor aspticka	1:10		x
<i>Inonotus rheades</i>	rävticka	1:5, 1:10		x
<i>Hydnellum spp.</i>	korktaggsvampar	1:5		x
<i>Hericium coralloides</i>	koralltaggsvamp	1:10	NT	x
<i>Oxyporus corticola</i>	barkticka	1:10		x
kärlväxter				
<i>Tilia cordata</i>	lind	1:1		x
<i>Asplenium trichomanes L.</i>	svartbräken	1:1		
<i>Hepatica nobilis</i>	blåsippa	1:9		x
<i>Actaea spicata</i>	svart trolldruva	1:9		x
<i>Lathyrus vernus</i>	vårärt	1:9		x
<i>Calla palustris</i>	missne	1:13		x

Naturvård
Linda Stöberg

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET GRÅBERGET

1 Syftet med naturreservatet

Naturreservatet Gråberget bildas med syftet att:

- bevara de värdefulla livsmiljöerna bergbranter och rasbranter, små skogbeväxta sprickdalar med rik kryptogamflora och äldre hällmarkstallskog.
- bevara de växt- och djursamhällen som är karakteristiska för dessa livsmiljöer i gynnsamt tillstånd
- missgynnade eller hotade arter som är typiska för området ska ha en gynnsam bevarandestatus,
- strukturer som död ved, gammal asp, äldre tall, beskuggade lodytor, samt gamla senvuxna träd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.
- friluftsliv ska kunna bedrivas i hela naturreservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets livsmiljöer och arter.

Syftet uppnås genom att inget skogsbruk bedrivs i området, genom naturvårdsanpassad skötsel samt genom att området tillgängliggörs för friluftslivet. Områdets orördhet bibehålls genom att exploatering och arbetsföretag i området förhindras.

2 Beskrivning av bevarandevärden

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Naturreseptatet Gråberget
RegDosnummer	2014128
Kommun	Eda
Markslog och naturtyper (ha):	
Skogsmark	122
Granskog	23
Tallskog	50
barrblandskog	27
Total areal	127
Prioriterade bevarandevärden:	
Markslog	Bergbranter och rasbranter, små skogbeväxta sprickdalar och äldre hållmarkstallskog
Strukturer	Död ved, gammal asp och beskuggade lodytor
Arter	Broktagel, lunglav, skrovellav, västlig njurlav, brunpudrad nållav, aspgelélav, vedtrappmossa och koralltaggsvamp.

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Det finns spår av mänsklig aktivitet i området, de tidigaste spåren är de fångstgropar som finns i områdets nordöstrliga del. Det finns även spår av en gammal körväg samt rester av gamla skogskojar och en jordkula. Inom en cirkel med radien två kilometer finns det spår av åtminstone tre sågar och två sätrar. Det finns spår av fyra skogsbränder i området. Skogsbruk har skett i de mer lättillgängliga delarna av området och skogen är i vissa delar gallrad och skött.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

Naturreseptatet Gråberget består av de bågge bergen Gråberget och Svartningen samt tillhörande branter. Den kuperade terrängen skapar en bredd av livsmiljöer som lodytor, branter, blockområden, sprickdalar, hållmarker, fuktstråk, bäckar och myrpartier. Den kuperade terrängen har också bidragit till att modernt skogsbruk inte bedrivits i hela området och därför finns det en trädslags och åldersvarierad skog och arter som är kopplade till dessa livsmiljöer och strukturer. Några arter som finns i reservatet är rödlistade, vilket innebär att de i Sverige är missgynnade eller hotade av utrotning. Det finns bl.a. en rik förekomst av den rödlistade lunglaven i området och lunglav är en indikator för skogar med lång skoglig kontinuitet eller långvarig trädkontinuitet av gamla, grova lövträd. Förutom lövträd, som arten gärna växer på, så kräver arten en hög och konstant luftfuktighet samt en ganska öppen och luckig skogsmiljö. Artens släkting skrovellav och lavarna västlig njurlav och aspgelélav är också indikatorer för samma skogstyp. Laven broktagel kräver även den hög och jämn luftfuktighet, men den kan växa på lodytor och block förutom på träd och den behöver inte lövträd utan den föredrar senvuxen gran. Den brunpudrade nållaven kräver förutom hög och jämn luftfuktighet även en långvarig förekomst av död ved. En konstant förekomst av död ved kräver även vedtrappmossan och koralltaggvampen.

Inom reservatet finns ett flertal nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt. Reservatet ligger dessutom i tre stycken prioriterade trakter och det finns en hög andel värdekärnor i det omgivande landskapet.

2.3.2 Bevarandevärden för friluftsliv

Utsikten från Gråberget är sedan länge känd. Tidigare fanns ett 18 meter högt brandtorn i området som bl.a. användes för brandbevakning. Tornet är nu borta, men resterna av tornet finns kvar strax utanför reservatets gräns. Vandrar man längs den planerade stigen t får man uppleva en variation av naturmiljöer, öppen tallskog, tät granskog, sprickdalar, bäckar och myrmark. Stigen slutar på en udde i Norra Yxesjön öster om reservatet. I norr finns lämningar efter fyra husgrunder i närheten av stigen. Där finns även fångstgropar och spår av gammal väg.

3 Skötselområden

Figur 1. Skötselområdenas utbredning inom naturreservatet Gråberget. Kartan visar utbredningen av skötselområdena 1-3. Friluftsliv har eget skötselområde som innefattar hela reservatet och som inte redovisas i kartan.

3.1 Skötselområde 1, värdekärnan

Större delen av området har avgränsats som värdekärna. Värdekärnan motsvarar område 1-10 i områdesbeskrivningen. De största värdena finns i de orörda branterna, sumpskogarna, längs bäckdråg och i sprickdalarna. I branterna är luftfuktigheten hög och det finns lodytor och överhäng med rik kryptogamflora, lövträd samt äldre träd. Floran nedanför branterna är kalkgynnad. Större delen av branterna är klassade som nyckelbiotoper och hyser många signalarter samt rödlistade arter. I stora delar av området finns tallar med brandljud. Brandljud är invallade spår efter en brand som trädet överlevt. I sprickdalarna är luftfuktigheten hög och det finns gamla grova lavtäckta lövträd, främst asp. Även här finns många hotade arter och en av

sprickdalarna är klassad som nyckelbiotop. I sumpskogarna nedanför Svartningen respektive Gråberget, är också luftfuktigheten hög och här finns mycket död ved och arter knutna till löv och död ved. Bägge sumpskogarna är nyckelbiotoper och i bägge finns signal- och rödlistade arter. Längs ett bäckdråg finns många grova granar, död ved och grova aspar. En del av området är klassat som nyckelbiotop. Här finns också kulturspår i form av jordkula, skogskojor, fångstgropar samt spår av en gammal väg.

På de högre liggande partierna finns hållmarkstallskog med insprängda grandråg, spridda myrar och sumpskogar. Många av tallarna är grövre och det finns ställvis gott om löv, främst asp. Den här delen är klassad som naturvärdesobjekt.

3.1.1 Kvalitetsmål

Värdena i och nedanför branterna ska fortsätta att utvecklas mot naturskog med hög andel gamla, solbelysta träd och områdets kryptogamflora och kalkgynnade flora ska bibehållas. Barrskogen ska utvecklas mot naturskogsläk barrskog, med tallöverståndare, inslag av brandskadade träd, gamla lövträd, luckighet och död ved. I sprickdalarna bör det finnas gott om äldre lövträd, hög andel död ved och fuktigt mikroklimat och det bör finnas goda förutsättningar för bevarande av de kryptogamer som förekommer i området. Sumpskogen ska fortsätta att utveckla naturskogskaraktären och sockelbildningen och hydrologin bör vara oförändrad. Kulturlämningarna bör vara väl synliga och inte hotas av att bli förstörda av vegetationen.

3.1.2 Åtgärder

Fri utveckling i större delen av området. Ringbarkning/fällning av gran i ungskogen nedanför branten av Svartningen för att gynna lövet. Åtgärder för att visa upp och skydda kulturlämningarna i nordöstra delen av området från igenväxning, t.ex. genom fällning av enskilda träd. I nedre, sydvästra delen av branten av Gråberget växer ungskog där man fläckvis kan öka lövträdsinslaget genom att röja bort barrträd.

3.2 Skötselområde 2, utvecklingsmarken

Utvecklingsmarken är uppdelat i tre delområden, motsvarande delområde 11-13 i områdesbeskrivningen. I det nordligaste området växer ung tallskog med en hög andel kvarlämnad asp och delar av området är klassat som nyckelbiotop. Området mellan branten till Gråberget samt västra stranden av Norra Svartningstjärnet är till viss del klassat som naturvärdesobjekt. Det består delvis av mogen barrskog, av ett avverkat område samt av en sumpskog och en bäck som rinner från den. Området fungerar även som en buffert för värdena i bergbranten. Den tredje utvecklingsmarken består av ett nyligen avverkat område med en skogsbilväg som går igenom det. I den uppväxande vegetationen finns en hög andel löv.

3.2.1 Kvalitetsmål

Området i norr bör utvecklas mot lövrik barmaturskog med inslag av äldre asp och tallöverståndare. Området mellan branten till Gråberget och västra stranden av Norra Svartningstjärnet, bör utvecklas mot barmaturskog. Den avverkade delen bör på kort sikt utvecklas mot lövrik barrskog med påbörjad självgallring. Bäckområdet och sumpskogen bör ha oförändrad hydrologi och ha hög andel död ved. Det avverkade området på och runt skogsbilvägen bör även det på kort sikt utvecklas mot lövrik barrskog med påbörjad självgallring.

3.2.2 Åtgärder

Röjning av barrträd i ungskogen i den norra delen av området, nedanför branten av Gråberget samt det avverkade området runt skogsbilvägen, för att öka mängden lövträd. Skogsbilvägen ska återgå till skogsmark och bör grävas av i nedre delen för att hindra att den används för fordonstrafik.

3.3 Skötselområde 3, arronderingsmarken

Arronderingsmarken utgörs av den dalgång som ligger mellan bergen Svartningen och Gråberget. Området motsvarar delområde 14 i områdesbeskrivningen och består av tät tallungskog. Genom området går traktorväg som används för transport inom skogsbruket på fastigheten öster om reservatet.

3.3.1 Kvalitetsmål

Området bör inom tio år utvecklas mot lövrik barrskog med påbörjad självgallring. På längre sikt bör området utvecklas mot lövrik barmaturskog. Träd som hindrar transport för skogsbruket på traktorvägen mellan Svartningen och Gråberget kan röjas bort.

3.3.2 Åtgärder

Röjning av barrträd för att öka andelen lövträd. Röjning av träd som hindrar transport på traktorvägen mellan Svartningen och Gråberget vid behov.

3.4 Skötselområde 4, friluftsliv

Gråberget är ett naturskönt område med vildmarkskänsla. Toppen av Gråberget höjer sig 100 meter över omgivningarna och längs branterna får man god utsikt över omgivningarna. Den planerade stigen, som kommer att bli drygt 3 km lång, sträcker sig från södra kanten av reservatet till Norra Yxesjön som ligger norr om reservatet.

3.6.1 Kvalitetsmål

Området ska ha en skylt med karta och information om reservatets naturvärden vid parkeringsplatsen. Genom området ska det finnas en markerad stig. Vid kulturlämningar nära stigen ska det finnas informationstavla.

3.6.2 Åtgärd

Parkering och informationstavla ska anordnas i anslutning till stig. Stig ska markeras i fält.

4 Uppföljning

4.1 Uppföljning av skötselåtgärder

En reservatsskötare finns för reservatet som ansvarar för att de uppdrag Länsstyrelsen ger genomförs. Reservatsskötaren ska dokumentera genomförda uppdrag enligt Länsstyrelsens arbetsbeskrivning.

4.2 Uppföljning av kvalitetsmål

Reservatsförvaltaren ansvarar för att uppföljning av kvalitetsmål genomförs varje år för:

- Skyltning, information och led
- Parkingsplats för 2-3 personbilar enl. karta

Reservatsförvaltaren ansvarar för att uppföljning av kvalitetsmål genomförs var 10:e år för:

- Förekomsten av västlig njurlav, lunglav, broktigel, aspgelélav, skrovellav, brunpudrad nållav, vedtrappmossa och koralltaggsvamp i delområde 4:1
- Förekomst av död ved i delområde 4:1
- Lövträdsandelen i ungskogspartierna i delområde 4:1, 4:2
- Tillståndet för kulturlämningarna i delområde 4:1

Reservatsförvaltaren ansvarar för att uppföljning av kvalitetsmål genomförs vid behov för:

- Inventering av andra organismgrupper som är karaktäristiska för naturtyperna i området

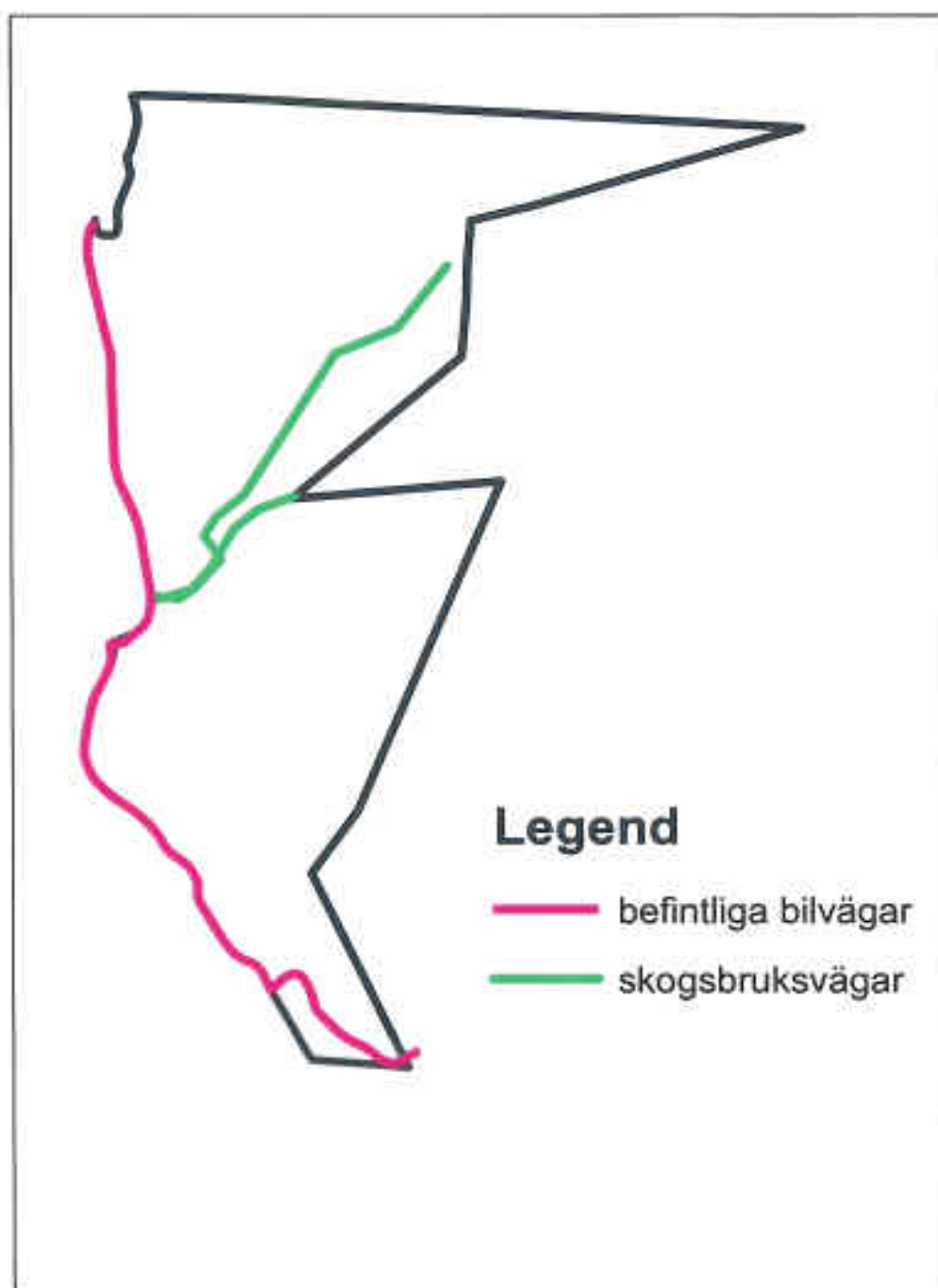
5 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Skötselområde	Prioritet
Markvård			
Ringbarkning/fällning av gran	2009-2029	1	2
Fläckvis gallring av barrträd	2009-2029	1,2	1
Gräva av nedre del av väg i reservat	2009-2014	2	2
Åtgärder för att skydda kulturlämningar	2009-2029	1	2
Anläggningar för friluftslivet			
Informationstavla	2009		1
Anläggning av led	2009		1
Uppföljning/inventering			
Inventering av västlig njurlav, lunglav, aspgelélav, broktagel, skrovellav, brunpuddrad nållav, vedtrappmossa och koralltaggsvamp	2009-2029	1	2
Inventering av andra organismgrupper	2009-2029	1-3	3
Andel total död ved	2009-2029	1, 2	3
Andel lövträd i ungskogsbestånd	2009-2029	1, 2	3
Andel gammal asp		1, 2	3

Tabell med sammanfattning av planerade skötselåtgärder. Åtgärderna är klassade efter hur prioriterade de är, enligt en skala där 1 är mest prioriterat och 3 är minst prioriterat.

6 Genomförd dokumentation

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. 2 oktober 1996 (Roger Gran) Nb 11B3j24, 11B3j23, 19 september 1996 (Roger Gran) Nb 11B3j17, 18 september 1996 (Roger Gran) Nb 11B3j14, 17 september 1996 (Roger Gran) Nb 11B3j02, 09 september 1996 (Roger Gran) Nb 11B3j20, 11B3j21, 3 oktober 1996 (Roger Gran) Nv 11B3j25, 11B3j22, 2 oktober 1996 (Roger Gran) Nv 11B3j18, 11B3j03, 11B3j15

Karta över vägar och skogsbruksvägar som berör naturreservatet Gråberget.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Er överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.